

Ulusal ve Uluslararası Almanca Ders Kitaplarında Teknolojiye Yönelik Neolojizmlerin Oluşumu ve Morfolojik Dizinlenmesi

Sibel Tuna , Edirne – Handan Köksal , Edirne

 <https://doi.org/10.37583/diyalog.1824335>

Öz

Neolojizmler yaratıcı ve dikkat çekici özelliklere sahip olmaları sebebiyle günlük hayatta sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Yabancı dil eğitiminde kelime eğitimi önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle günlük hayatta benimsenen yeni kelimelerin yabancı dil eğitiminde gerek ulusal gerekse uluslararası kitaplarda yer verilmesiyle yabancı dil öğrenen kişilerin günceli takip etmesi sağlanabilir. Neolojizm ile ilgili Almanca dilinde yapılmış birçok çalışma mevcut iken özellikle teknoloji kaynaklı ortaya çıkan neolojizmlere ilişkin daha az araştırma verisi bulunmaktadır. Çalışmanın amacı ulusal ve uluslararası Almanca ders kitaplarında teknolojiye yönelik neolojizmlerin oluşumu ve morfolojik dizinlenmesidir. Bunun için çeşitli yöntemler kullanılarak yazılmış Almanca eğitiminde kullanılan 2020 yılı ulusal ve uluslararası basımlı ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmlerin oluşum şekillerinin ne olduğu araştırma sorusuna cevap aranmıştır. 2020 yılına ait rastgele olarak seçilen ulusal ve uluslararası basımlı Almanca ders kitaplarının taranması günün sosyolojik koşullarının dile yansımaları ve neolojizmin oluşum evrelerinin izlenebilir olmasına olanak sağlamıştır. Almanca eğitiminde kullanılan 2020 yılına ait ulusal ve uluslararası basımlı ders kitaplarının teknoloji alanındaki güncel gelişmeleri yansıttığı belirlenmiştir. Tespit edilen teknoloji kökenli neolojizmler oluşum şekillerine göre incelendiğinde ulusal basımlı Almanca ders kitaplarında en fazla yüzdeliğe sahip %76 oranında Basit Sözcük, uluslararası basımlı Almanca ders kitapları incelendiğinde ise en fazla yüzdeliğe sahip %36 ile Birleşik Sözcük ve Anglisizm olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Neolojizm, Sözcük Yapımı, Neolojizm Oluşum Yöntemleri, Ulusal ve Uluslararası Basımlı Almanca Ders Kitabı, Teknoloji Kökenli Neolojizm.*

Abstract (English)

Formation and Morphological Indexing of Technology Neologisms in National and International German Textbooks

Neologisms are frequently encountered in daily life because they have creative and remarkable features. Vocabulary education has an important place in foreign language education. For this reason, it can be ensured that foreign language learners keep up to date by including new words adopted in daily life in both national and international books in foreign language education. While there are many studies on neologisms in the German language, there is less research data on neologisms that arise especially due to technology. The aim of this study is to analyse the formation and morphological indexing of technology-related neologisms in national and international German textbooks. For this purpose, an answer was sought to the

research question of what the formation forms of neologisms in the context of technology in the national and international textbooks of 2020 used in German education are, written using various methods. The scanning of 2020 randomly selected national and international German textbooks has enabled the reflection of the sociological conditions of the day on language and the stages of neologism to be traceable. It was determined that the nationally and internationally published German textbooks of 2020 used in German education reflect the current developments in the field of technology. When the detected technology-based neologisms were analysed according to their formation forms, it was found that the highest percentage of the national German textbooks was Simple Lexicalism with 76%, while the highest percentage of the international German textbooks was Compound Lexicalism and Anglicism with 36%.

Keywords: *Neologism, Word Construction, Neologism Formation Methods, National and International Edition German Textbooks, Technology Based Neologism.*

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to analyse the formation and morphological indexing of technology-related neologisms in national and international German textbooks. In the study, answers were sought to the question of how the formation stages of neologisms in the context of technology in 2020 are realized, what are the formation forms of neologisms in the context of technology in national and international textbooks used in German education, and whether there is any difference between the neologisms in the context of technology in international textbooks used in German education in 2020 and the neologisms in the context of technology in national textbooks.

While there are many studies on neologisms in German, when the domestic literature was reviewed, no study was found in which neologisms emerging from technology were examined. While there are many studies on neologisms in German, there is no study that examines neologisms arising from technology, especially when the domestic literature is reviewed.

The research is descriptive research; quantitative method was utilized in expressing the data obtained in the research as percentages. The comparative content analysis method was used to determine the similarities and differences of the sample data. The population of this study consists of technology-based neologisms, and the sample consists of technology-based neologisms identified from German textbooks selected randomly from the universe, which were written using different language teaching methods in 2020 and published nationally and internationally.

For this study, only the analysis of the neologisms identified from the randomly selected German textbooks published in Turkey and Germany in 2020 was taken as a sample, and the following results were reached: When the word formation forms in national and international textbooks are examined, the formation forms found are: compound word, simple word, Anglicism, hyphenated compound word, technology-based neologisms were detected. Comparing the identified technology-based neologisms according to their formation forms, it is found that in the nationally published textbooks used in German language teaching, the highest percentage of technology-based neologisms in the form of Simple Word is 76%. Technology-based neologisms in the form of compound words are in second place with 14%. The other forms of neologisms are derived and hyphenated compound neologisms with a rate of 5%. As a result of the comparison of the formation forms of technology-based neologisms determined from internationally published textbooks used in the teaching of German, it can be seen that the highest percentage is the compound word and anglicism with 36%. The second place was taken by technology-based neologisms in the form of hyphenated compound words (23%). It can be seen that the percentage of technology-based neologisms formed as compound words is only 5%. Although the most frequently used method to form new words in German is the combination method (Germ.. *Kompositum*), it is seen that the percentage of neologism in both German textbooks that we compared according to the formation methods is less than other forms of formation.

As a result of the comparison of the formation forms of technology-based neologisms determined from internationally published German-language teaching textbooks, it is seen that the highest percentage is compound word and Anglicism with 36%. Among the 2020 edition German textbooks, 21 technology-based neologisms were identified from the national edition book, while 22 technology-based neologisms were identified from the internationally published German textbook. As a result, it has been determined that the 2020 national and international textbooks used in German education reflect the current developments in the field of technology.

Although national and international German textbooks are very close in terms of their inclusion of neologisms in the context of technology, there are some doubts about the extent to which their educational content is up to date. This study has emphasized the necessity for educational materials to be up-to-date and has revealed the need to evaluate whether the textbooks used for foreign language teaching in particular include global innovations or only take into account local dynamics. In this sense, it is of critical importance for the effective teaching of a language that educational materials include local technological and scientific innovations along with global developments. Neologisms assume important functions in foreign language teaching. When neologisms are analysed, it is seen that technology-based neologisms have a significant

proportion. The inclusion of technology-based neologisms in the content of nationally and internationally published German textbooks has an important role for language learners due to issues such as mastering current language uses, good digital literacy in technology-related issues, awareness of how the language adapts to innovations, making the learning process more efficient by comparing national and local uses of language in the field of technology.

Giriş

Dil canlılığını, sürekli bir değişim halinde olmayı, toplumsal kültürdeki zaman içerisinde meydana gelen farklılıklara ve çağın getirdiği yeniliklere borçludur. Çağın beraberinde getirdiği ilerlemelerden ve bunun sonucunda yaşanan toplumsal değişim ve dönüşümden dilin etkilenmemesi kaçınılmazdır. Toplumu etkileyen, gündelik yaşamına dahil olan neredeyse her değişim adlandırma ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Ortaya çıkan bu adlandırma ihtiyacına çözüm olarak ise ilk kez 1734'te ve Fransızca da *néologie* olarak adlandırılan kavram karşımıza çıkmaktadır. Türkçe, Almanca, İngilizceye ödünçleme yoluyla giren bu kavram için Türkçede *neolojizm* tanımının yanı sıra *yeni öge*, *yeni sözcük*, *yeni oluşumculuk*, *yenicilik*, *yeni sözler*, *türenti*¹ vb. adlandırmalarla literatürde karşımıza çıkmaktadır.

18. yüzyılın ortalarında Fransızcadan Almancaya geçen “neolojizm” (Alm. Neologismus) terimi, Yunanca “neos” anlamına gelen “yeni” ve “logos” anlamına gelen “söz, konuşma, bilgi” kelimelerinden türetilmiştir (Elsen 2022: 15). Akalın (2016) ise neolojizm teriminin Türkçe’de edebi dilde ilk kez kullanımının Nurullah Ataç’ın 1954 yılında yayınlamış olduğu eserinde *néologisme* şeklinde geçtiğini belirtmektedir (Akalın 2016: 22). Karadavut (2016) neolojizm kavramını, dile giren yeni sözcüklerin, dilde var olan bir sözcüğün türetilen yeni şekillerinin veya yabancı bir dilden alınarak dile uyarlanan bir sözcüğün genel adı olarak kullanılır şeklinde tanımlamaktadır (Karadavut 2016: 246). Oktuğ (2009: 124) dilbilimsel açıdan neolojizm konusuna yaklaşılarak, diğer dilsel birimler gibi, neolojizm, gösteren (biçim), gösteren (anlam) ve gönderge (dildışı gerçeklik) arasındaki ilişkiden kaynaklandığını ve bunun bir üçgenin kutupları arasındaki yeni bağlantıların bir sonucu olarak göstergenin tamamını etkilediğini belirtmektedir.

Biçimbilimin bir alt dalı olan *Sözcük yapımı yöntemi* (Alm. *Wortbildung*) neolojizm oluşum yöntemleri arasından en fazla kullanılan yöntem olarak bilinmektedir. *Sözcük yapımı* (Alm. *Wortbildung*) yöntemi, dilde mevcut olan öğelerden, yeni sözcük oluşturma şeklinde tanımlanmaktadır. *Birleşim yöntemi* (Alm. *Kompositum*, *Komposition*, *Zusammensetzung*) yeni sözcük oluşturmada sıklıkla tercih edilen bir yöntem olarak karşılaşılmaktadır. *Birleşim yöntemi* (Alm. *Kompositum*) iki veya daha fazla sözcükten yeni sözcük meydana getirme olarak tanımlanmaktadır. Diğer birçok dilde de olduğu gibi *Birleşim yöntemi* Almanca ve Türkçede de yeni sözcük oluşumu için tercih edilen bir yöntemdir (Elsen 2004: 12; Römer / Matzke 2003: 61; Duden 2007: 126). Almancada farklı sözcük türleri ile birleşim yapılarını oluşturmak mümkündür.²

¹ Burada yer alan adlandırmalar için bkz. İmer, Kocaman ve Özsoy 2011; Vardar 2001; Karaağaç 2013; Tahiroğlu, Akalın ve Özkan 2014; Türkçe Sözlük 2005.

² Pittner (2016) farklı sözcük türleri ile birleşim yapılarının oluşum şekillerini şu şekilde listelemiştir:

„Nomen + Nomen: *Männerhose*, *Motorrad*, *Tennisschuh*, *Apfelsaft*

Verb + Nomen: *Bratwurst*, *Stehplatz*, *Faltkarte*, *Rennwagen*

Adjektiv + Nomen: *Hochhaus*, *Schnellimbiss*, *Starkbier*

Präposition + Nomen: *Umwelt*, *Vorgarten*

Pronomen + Nomen: *Ich-Erzähler*

Adjektiv + Adjektiv: *hellgrün*, *blassblau*

Verb + Adjektiv: *treffsicher*, *ausgepflegt*

Nomen + Adjektiv: *fabrikneu*, *mundtot*

Neolojizm konusu ele alınırken özellikle cevaplanması gereken bir başka soru da her yeni sözcüğün neolojizm kabul edilip edilmemesi konusudur. Bu sorunun cevaplanabilmesi için Teubert (1998) neolojizmlerin kolayca ayırt edilebilmesi için bazı kriterler belirlemiştir, bu kriterleri öncelikle genel başlıklar şeklinde ele almak istersek şu kriterler ile karşılaşılır: *yenilik, kabul, yararlılık, sosyal etki, gelişmişlik ve istikrar ve fonksiyonel değişim* (Teubert 1998: 131). Teubert'in (1998) *yenilik* ile kastettiği, yalnızca dilde ortaya çıkan yeni bir kelime değil, aynı zamanda yeni bir kavram veya anlamı ifade etmesi gerektiğidir. Örneğin, önceleri sadece *cep telefonu* veya *telefon* sözcüğü kullanılıyorken günümüzde artık *akıllı telefon* teriminin kullanılması bu duruma örnek teşkil etmektedir. *Kabul* ile anlatılmak istenen, neolojizmin meydana gelmesi ve toplumca oluşan bu yeni sözcüğün benimsenmesidir. Dil, toplum tarafından oluşturulmuş bir olgudur ve yeni sözcükler veya söylemler, dil kullanıcıları tarafından yaygın bir şekilde kullanıldığı takdirde neolojizm olarak tanımlanır. Bu ifadeyi örneklendirmek gerekirse, sosyal medyanın yaygınlaşması ile çok sayıda sosyal medya ile ilgili, içerikleri sınıflandırmak anlamında kullanılan *Hashtag* (Etiket) vb. çok sayıda terim ortaya çıkmış ve toplum tarafından geniş bir kullanım alanı bulmuştur. *Yararlılık* ise, neolojizmler teknoloji, kültür ya da sosyal olaylarda meydana gelen değişimlerden kaynaklı adlandırma ihtiyacını karşılamak için oluşurlar. Örneğin, bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler karşısında, adlandırma ihtiyacını karşılayarak dilin devingen özelliğine önemli ölçüde yarar sağlarlar. *Cloud computing* (*Bulut bilişim*) terimi teknoloji kullanıcılarının gündelik hayatını kolaylaştırıcı birçok özelliği içerisinde barındırması sayesinde, bu sözcük hızlı bir şekilde dünya çapında kullanıma sahip olmuştur. *Sosyal etki* ise, bir sözcüğün ne ölçüde yaygın kullanım alanı buluyor ise, o ölçüde de geniş kitleleri etkileme yetisine sahip olmasıdır. Bu durumu ifade etmek için sosyal medya araçları sayesinde, dünya çapında ve ülkemizde geniş kitlelerce takip edilen *Influencer* (*Fenomen*) sözcüğünü örnek verebiliriz. *Gelişmişlik ve İstikrar* kriteri için, yeni bir sözcüğün neolojizm olarak ifade edilebilmesi, yalnızca kısa bir zaman diliminde popüler olması yeterli bir ölçüt değildir. Neolojizm olarak kabul edilebilmesi için ayrıca, oluşan bu yeni sözcüğün dilin ayrılmaz bir unsuru haline gelmesi gerekmektedir şeklinde bir açıklama yapılabilir. *E-commerce* (*E-ticaret*) önceleri internette az sayıdaki web siteleri üzerinden mümkün iken, günümüzde dünya çapında yaygınlaşarak büyük bir ekonomik pazar haline gelmiştir ve bu terim birçok dile de kalıcı olarak yerleşmiştir. Burada ele alınacak son kriter ise *fonksiyonel değişim* kriteridir. Bu kriter, neolojizmlerin eski kelimelerin yerini alarak, artık bu sözcüğe yeni bir anlam yüklüyor olmalarıdır. Bu duruma *Application* (*Uygulama*) sözcüğünü örnek olarak verebiliriz. Önceleri yazılım sözcüğü kullanılıyorken akıllı cihazların çeşitlenmesi ile günümüzde kısaca *App* şeklinde söylenişi, ülkemizde de yaygınlaşmıştır (Teubert 1998: 131).³

Präposition + Adverb: *vorgestern, übermorgen*

Partikel + Nomen: *Nichtraucher, Nur – Hausfrau*

Interjektion + Nomen: *Aha – Erlebnis*” (Pittner 2016: 66).

³ Neolojizm konusunda daha detaylı bilgi için Bkz. (Tuna 2025: 4).

Amaç ve Araştırma Soruları

Ulusal ve uluslararası Almanca ders kitaplarında teknolojiye dayalı neolojizmlerin belirlenmesi ve morfolojik sınıflandırılması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma ile şu sorulara cevap aranmıştır: 2020 yılına ait teknoloji bağlamında neolojizmlerin oluşum evreleri nasıl gerçekleşmiştir? Almanca eğitiminde kullanılan ulusal ve uluslararası ders kitaplarında yer alan teknolojiye dayalı neolojizmlerin oluşum şekilleri nelerdir? Ayrıca 2020 yılına ait Almanca eğitiminde kullanılan uluslararası ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler ile ulusal ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler arasında herhangi bir fark var mıdır sorularına cevap aranmıştır.

Yöntem

Araştırma, tarama modeli kapsamında betimsel bir araştırmadır. Çalışmada nicel araştırma desenleri içerisinde yer alan tarama kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalar için uygun bir modeldir (Karasar 2014). Bulgular frekans ve yüzde dağılımı ile sunulmuş; bu yönüyle de çalışma nitel veri üzerinde nicel çözümleme içeren bir tasarıma sahiptir. Ayrıca verilerin elde edilmesinde karşılaştırmalı içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016) içerik analizini şu şekilde tanımlamaktadır: “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır.” (Yıldırım / Şimşek 2016: 242). Yeni öğelerin (neolojizm) tespit edilmesinde ölçüt olarak çeşitli sözlüklerden yararlanılmıştır.⁴

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini teknoloji kökenli neolojizmler içeren yabancı dil ders kitapları, örneklemi ise evrenden seçilen 2020 yılında yayınlanmış farklı dil öğretim yöntemlerine göre yazılmış, Türkiye basımlı (Plus Deutsch), diğeri ise Almanya basımlı (Prima Plus) olmak üzere Almanca'nın yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan gazete metinleri içerisinde rastgele seçilen teknoloji bağlamında yeni öğeler (neolojizm) oluşturmaktadır. Bu sebeple elde edilen sonuçların sadece bu veri seti ile sınırlı olduğu, çalışmanın güvenilirliği ve geçerliliği açısından ancak bu araştırma bağlamı ölçüsünde değerlendirilmesi gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır.

⁴ IDS (Institut der Deutschen Sprache: Alman Dil Enstitüsü)
<http://www.owid.de/index.html>
<http://www.duden-suche.de>
DWDS (das Digitale Wörterbuch der deutschen Sprache des 20. Jh.)
Wahrig Deutsches Wörterbuch
Bertelmanns Wörterbuch

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırma, nitel içerik analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Çalışmada, 2020 yılında yayımlanmış biri Türkiye’de (Plus Deutsch), diğeri Almanya’da (Prima Plus) olmak üzere iki Almanca ders kitabı analiz edilmiştir. Almanca ders kitaplarından elde edilen neolojizmlerin oluşum şekillerinin ifade edilmesinde tablo 1’den yararlanılmıştır:

Numarası	Neolojizm Oluşum Şekli
1	Birleşik Sözcük
2	Araya Kaynaştırma Harfî Almış Birleşik Sözcük
3	Basit Sözcük
4	Yabancı Unsurlu Birleşik Sözcük
5	Tire İşaretli Birleşik Sözcük
6	Özel İsim Kısaltmalı Birleşik Sözcük
7	Zincirleme Birleşik Sözcük
8	Özel isim Kısaltmalı Tire İşaretli Birleşik Sözcük
9	Anglisizm
10	Son Ekle Türetilen Sözcük
11	Ön Ekle Türetilen Sözcük
12	Yabancı Unsurlu Tire İşaretli Birleşik Sözcük
13	Kısaltmalı Tire İşaretli Birleşik Sözcük
14	Özel İsimli Tire İşaretli Birleşik Sözcükler
15	Açık Türetme
16	Örtük Türetme

Tab. 1: Almanca Teknoloji Kökenli Neolojizmlerin Oluşum Şekilleri ve Numaralandırılması⁵

Nr.	Sözcük birleşimi	Kelime türü	Sözcük yapım türü	Neolojizm Oluşum Şekilleri	Neolojizm
1	Luft+waffe	isim+isim	Birleşik sözcük	1 ⁶	<u>Luftwaffe</u>

⁵ Analiz için oluşturulan tablolar makale yazarı tarafından oluşturulmuştur. Neolojizmler, Wortbildung (sözcük yapımı) çerçevesine dayalı olarak Elsen (2004), Duden (2007) ve Römer / Matzke (2003) temel alınarak 16 kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategoriler araştırmacı tarafından geliştirilen bir kodlama formuna işlenmiştir. Her bir sözcük, biçimbilimsel yapı, köken, yapım yolu ve kullanım bağlamı açısından değerlendirilmiştir.

⁶ Tablo 2’de verilen örnekler için bkz. Gürmen, B. (1954). *Almanca Ders Kitabı IV*. İstanbul: Maarif Basımevi.

2	Straße+n+bahn	isim+kaynaşma+isim	Birleşik Sözcük	2 ⁷	Strassen u bahn
3	Kino	isim	Birleşik Sözcük	3 ⁸	Kino
4	Explosivstoff	isim+isim	Birleşik Sözcük	4 ⁹	Explosivstoff
5	Konto-Nummer	isim+isim	Birleşik Sözcük	5 ¹⁰	Konto-Nummer

Tab. 2: Örnek Çözümleme Modeli 1

Teknoloji bağlamında oluşan neolojizmlerin oluşum şekilleri belirlendikten sonra çalışmanın diğer bir sorusu *2020 yılına ait Almanca eğitiminde kullanılan uluslararası ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler ile ulusal ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler arasında herhangi bir fark var mıdır?* sorusuna cevap bulabilmek için toplam neolojizm sayıları karşılaştırılmıştır. Neolojizmler, toplumun günlük yaşantısının adeta bir yansımasıdır. Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarının günceli takip edip etmedikleri ve ulusal ve uluslararası kitaplar arasında bir fark olup olmadığını belirlenmesi yukarıdaki tablo yardımı ile mümkün olmuştur.

Bulgular

Dönemin sosyolojik koşullarının dile nasıl yansıdığının belirlenebilmesi için 2020 yılında dünya genelinde, Almanya ve Türkiye özelinde hangi teknolojik gelişmelerin yaşandığının bilinmesi gerekmektedir. 2020 yılı dünya genelinde *Yapay zekânın* gücünden sağlık, eğitim, otomasyon vb. birçok sektörde yararlanıldığı bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Evde kullandığımız birçok teknolojik alete internet üzerinden erişimini mümkün kılan, evde olmasak bile bu aletlerin çalışmasını sağlayan *Nesnelerin interneti (IoT)* adı verilen teknoloji yine bu dönemde ortaya çıkan önemli teknolojik gelişmelerden birisidir. Uzaktan eğitimi ve uzaktan çalışmayı sağlayan çok sayıda dijital platformların oluşturulması, elektrikli ve otonom araçların modernize edilmesi dünya çapında yaşanan önemli teknolojik gelişmelere örnek olarak gösterilebilir. 2020’li yıllar Almanya’da yapay zekanın üretim süreçlerine dahil edildiği, bu sayede otonom araçlarda dünya pazarındaki yerini üst sıralara taşıdığı bir dönem olmuştur. Ayrıca dijitalleşmenin hızla ilerlemesi ile *Tıp* ve *Biyoteknoloji* alanlarında önemli bir ilerleme sağlamıştır. Aynı zaman diliminde Türkiye’de yaşanan teknolojik gelişmeler incelendiğinde küresel boyutta yaşanan teknoloji alanındaki ilerlemelerin etkisi ile ülkemizde de çok sayıda sektörde dijitalleşmenin hız kazandığı görülmektedir. Ar-GE çalışmalarına verilen desteğin artırılması ile birlikte 2020 yılı itibari ile *Yapay zekâ, Büyük veri, Blok zinciri,*

⁷ Neolojizm oluşum yöntemi: Birleşik Sözcük.

⁸ Neolojizm oluşum yöntemi: Araya kaynaştırma Harfi Almış Birleşik Sözcük.

⁹ Neolojizm oluşum yöntemi: Yabancı Unsurlu Birleşik Sözcük.

¹⁰ Neolojizm oluşum yöntemi: Tire İşaretli Birleşik Sözcük.

Arttırılmış gerçeklik, Çip organlar, Nano cihazlar, Drone teknolojisi, Giyilebilir teknoloji, Bulut bilişim, 3D yazıcı, vb. teknolojilerin kullanım alanı bulmuştur (Tuna 2025: 190).

2020 Yılına Ait Ulusal ve Uluslararası Basımlı Almanca Ders Kitaplarından Tespit Edilen Teknoloji Kökenli Neolojizmler

Bu bölümde araştırma sorularından *2020 yılına ait teknoloji bağlamında neolojizmlerin yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki sözcük oluşum şekilleri nasıldır?* sorusuna cevap bulmak için aşağıdaki çözümleme modeli kullanılarak neolojizmlerin oluşum şekilleri belirlenecektir. Tespit edilen teknoloji kökenli neolojizmler *Sözcük Yapımı (Alm. Wortbildung)* açısından incelenmiş ve aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Nr.	Sözcük Birleşimi	Kelime Türü	Sözcük Yapım Türü	Neolojizm Oluşum Şekilleri	Neolojizm
1	Foto	isim	Basit Sözcük	3	Foto
2	Handy+Nummer	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Handynummer
3	Telefon+Nummer	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Telefonnummer
4	Klavier	isim	Basit Sözcük	3	Klavier
5	Computer	isim	Basit Sözcük	9	Computer
6	Laptop	isim	Basit Sözcük	9	Laptop
7	Taschen+Rechner	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Taschenrechner
8	USB-Stick	isim	Basit Sözcük	9	USB-Stick
9	Tablet	İsim	Basit Sözcük	9	Tablet
10	Handy	isim	Türemiş Sözcük	15	Handy
11	Computerraum	isim	Basit Sözcük	3	Computerraum
12	fotografieren	fiil	Basit Sözcük	3	Fotografieren
13	Programmierer	isim	Basit Sözcük	3	Programmierer
14	Elektriker	isim	Basit Sözcük	3	Elektriker
15	Computerspiele	isim	Basit isim	3	Computerspiele
16	Film	isim	Basit Sözcük	3	Film
17	Kino	isim	Basit Sözcük	3	Kino
18	Fernsehen	isim	Basit Sözcük	3	Fernsehen
19	Bus	isim	Basit Sözcük	3	Bus

20	Schul+Bus	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Schulbus
21	E-Mail	isim	Basit Sözcük	3	E-Mail

Tab. 3: 2020 Yılı Ulusal Basımlı Plus Deutsch Almanca Ders Kitabı'ndan Tespit Edilen Teknoloji Kökenli Neolojizmler¹¹

Tablo 3'te 2020 yılı ulusal olarak basılmış ve rastgele seçilmiş Almanca *Plus Deutsch* adlı ders kitabındaki teknoloji kökenli neolojizmler sözcük yapımına (Alm. Wortbildung) göre analiz edilmiştir. Buna göre toplam n¹²= 21 sözcük teknolojik kökenli neolojizmin yer aldığı görülmüştür. Tespit edilen neolojizmler *sözcük yapımına* göre analiz edildiğinde toplam n=21 sözcükten n=4, *sözcük yapım* türüne göre *birleşik sözcüktür*. Bu verilere göre belirlenen teknoloji kökenli neolojizmlerin %19'nun oluşum şeklinin *birleşik sözcük* olduğu görülmektedir. Belirlenen sözcüklerin içerisinde *basit yapıda* oluşmuş olduğu görülen n=16 teknoloji kökenli neolojizm yer almaktadır. Bu sözcüklerin oranı ise %76'dır. *Türemiş yapı* n=1 sözcük belirlenmiş ve oranı yüzde 0,04'tür. Tablo 3'te belirlenen teknolojik kökenli neolojizmlerin n=8 ise *Anglisizmdir* ve tespit edilen teknoloji kökenli neolojizmler içerisindeki yüzdesi ise 0,38'dir. Ayrıca n=1 tire *işaretle birleşik sözcük* tespit edilmiştir, birleşik sözcükler içerisindeki yüzde 0,75'lik bir orana sahiptir.

Nr.	Sözcük Birleşimi	Kelime Türü	Sözcük Yapım Türü	Neolojizm Oluşum Şekilleri	Neolojizm
1	Schüler+Chat	isim+isim	Birleşik Sözcük	8	Schüler-Chat
2	Chat	isim	Basit Sözcük	9	Chat
3	start+Seite	fiil+isim	Birleşik Sözcük	8	Start-Seite
4	Chat+Text	isim	Birleşik Sözcük	9	Chat-Text
5	Foto	isim	Basit sözcük	3	Foto
6	telefonieren	fiil	Basit Sözcük	3	telefonieren
7	Handy	isim	Basit Sözcük	3	Handy
8	Handy+Nummer	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Handynummer

¹¹ Yılmaz Yiğit, Derya (2020): *Plus+ Deutsch Deutsch als Fremdsprache für Gymnasien Schülerbuch A1*. I. Ankara: Koza Yayın.

¹² n: Tespit edilen teknoloji kökenli Neolojizm sayısını göstermektedir.

9	Telefon+Nummer	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Telefonnummer
10	USB+Stick	isim	Basit Sözcük	9	USB-Stick
11	Tasche+n+Rechner	isim+ç.isim	Birleşik Sözcük	1	Taschenrechner
12	Laptop	isim	Basit Sözcük	9	Laptop
13	Computer	isim	Basit Sözcük	9	Computer
14	Tablet	isim	Basit Sözcük	9	Tablet
15	Telefon	isim	Basit Sözcük	3	Telefon
16	Video+Clip	isim+isim	Birleşik Sözcük	9	Video-clip
17	Welt+Zeit+Uhr	isim+isim+isim	Birleşik Sözcük	7	Weltzeituhr
18	Kino	isim	Basit Sözcük	3	Kino
19	Action+Film	isim+isim	Birleşik Sözcük	9	Action-Film
20	Uhr	isim	Basit Sözcük	3	Uhr
21	Motor+Rad	isim+isim	Birleşik Sözcük	1	Motorrad
22	Computerspiel	isim	Basit Sözcük	3	Computerspiel

Tab. 4: 2020 Yılı Uluslararası Basımlı Prima Plus Almanca Ders Kitabı'ndan Tespit Edilen Teknoloji Kökenli Neolojizmler¹³

Tablo 4'te 2020 yılı uluslararası basımlı rastgele olarak seçilen Almanca *Prima Plus* adlı ders kitabından teknoloji kökenli neolojizmler *sözcük yapımına* (Alm. Wortbildung) göre analiz edilmiştir. *Prima Plus* Almanca ders kitabından toplam n=22 teknolojik kökenli neolojizm belirlenmiştir. Belirlenen neolojizmler sözcük yapımına göre analiz edildiğinde toplam n=22 sözcük içerisinde 10 sözcüğün, *sözcük yapım* türüne göre *birleşik sözcük* olduğu görülmektedir. Elde edilen verilere göre teknoloji kökenli neolojizmlerin %45,4'ünün oluşum şeklinin *birleşik sözcük* olduğu belirlenmiştir. Belirlenen sözcüklerin içerisinde *basit yapıda* oluşmuş teknoloji kökenli n=12 neolojizm yer almaktadır. Bu sözcüklerin oranı ise %54,5'tir. *Birleşik yapıda* oluşmuş teknolojik kökenli neolojizmler de kendi arasında türlere ayrılmaktadır. Tespit edilen sözcüklerin

¹³ Jin ve Rohrmann (2020). *Prima Plus Deutsch für Jugendliche*. Berlin: Cornelsen Verlag.

içerisinde n=5 *tire işaretli birleşik sözcük* yer almakta ve yüzdesi 0,5'lik bir orana sahiptir. Ayrıca n=8 *Anglisizm* sözcük belirlenmiş ve oranı yüzde 36'dır.

Çalışmanın bu bölümüne kadar teknoloji bağlamında oluşan neolojizmlerin oluşum şekilleri belirlenmiştir. Çalışmanın bundan sonraki bölümünde ise araştırma sorularının bir diğeri olan 2020 yılı ulusal basımlı *Plus Deutsch* kitabında yer alan teknoloji kökenli neolojizmler ile aynı yıl uluslararası basımlı *Prima Plus* kitabından belirlenen teknoloji kökenli neolojizmler arasında herhangi bir farkın olup olmadığının belirgin bir şekilde görülebilmesi için aşağıdaki tabloda sayıca ifade edilerek veriler karşılaştırılmıştır.

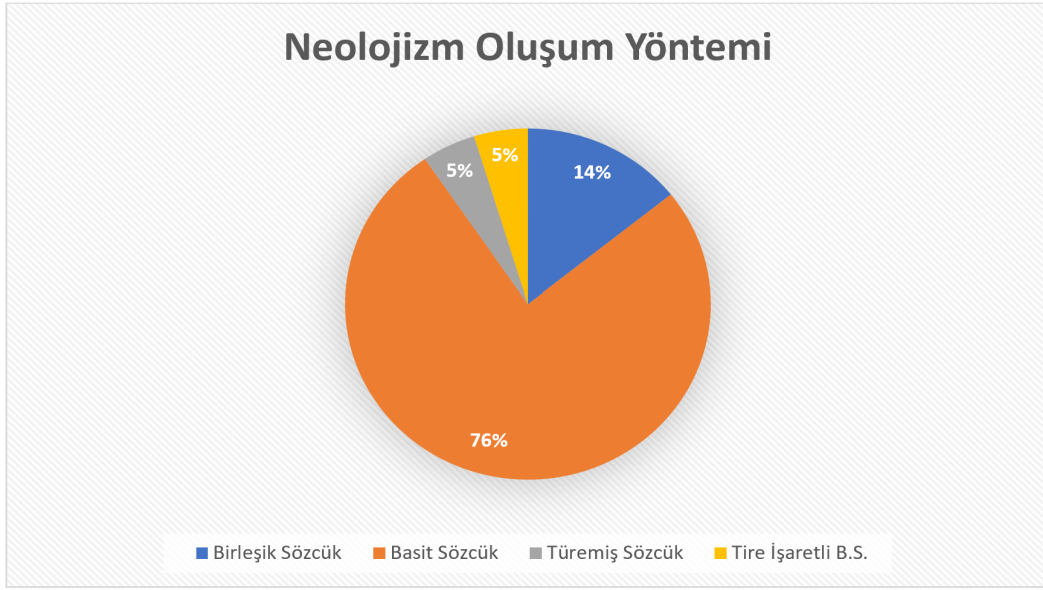
Teknoloji Bağlamındaki Neolojizm Sözcükler	Toplam Sayı
2020 yılı basımlı Almanca öğretiminde kullanılan <i>uluslararası</i> kitaplar	22
2020 yılı basımlı Almanca öğretiminde kullanılan <i>ulusal</i> kitaplar	21

Tab. 5: 2020 Yılı Basımlı Ulusal ve Uluslararası Almanca Ders Kitaplarından Tespit Edilen Teknoloji Kökenli Neolojizmlerin Karşılaştırılması

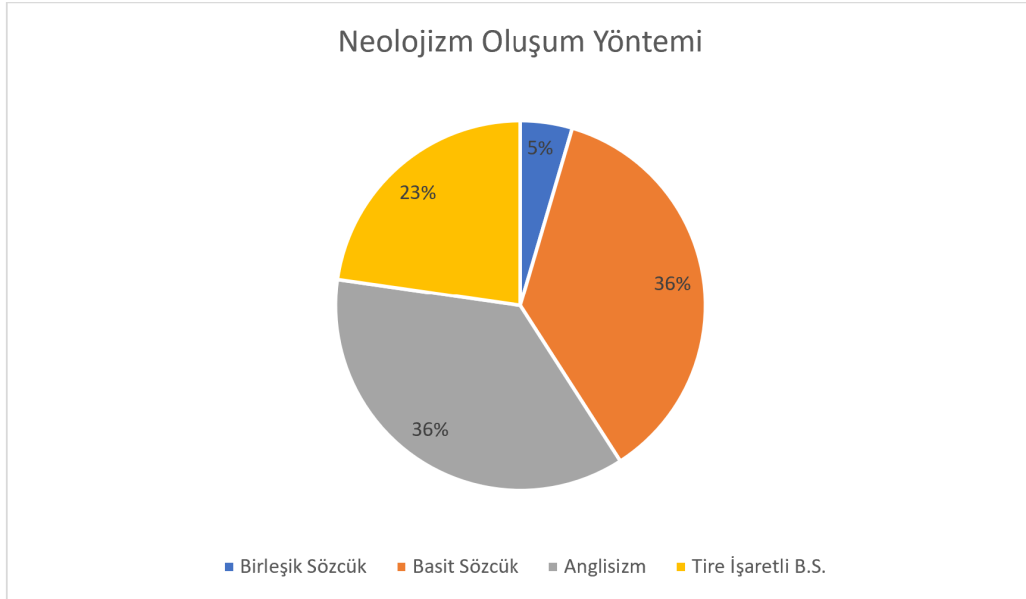
Tablo 5' ten elde edilen veriler rastgele olarak seçilmiş olan 2020 yılına ait basılmış ulusal ve uluslararası Almanca ders kitaplarından tespit edilmiş olan teknoloji kökenli neolojizmlerin sayılarını ifade etmektedir. Ulusal basımlı *Plus Deutsch* Almanca ders kitabında n=21 teknoloji kökenli neolojizm tespit edilmiş ve belirlenen sözcüklerin %0,4'ü *Birleşik Sözcük* %0,5'i de *basit sözcük* yapısındadır. Uluslararası basımlı *Prima Plus* Almanca kitabından ise n=22 teknoloji kökenli neolojizm tespit edilmiş ve bunların %0,1 *birleşik sözcük* yapısında iken %0,7'si ise *basit sözcük*tür. Ulusal ve uluslararası her iki kitapta da birbirine çok yakın sayıda teknolojik kökenli sözcüklerin ders kitaplarında yer aldığı görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, burada tartışılması gereken önemli bir konu örneklem olarak alınan ve analiz edilen her iki Almanca ders kitabında yer alan teknoloji kökenli neolojizmlerin oluşum biçimleri arasında belirgin bir fark olup olmadığıdır. Çalışmanın bu bölümünde neolojizmlerin oluşum türlerine ilişkin elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak pasta grafiği kullanılarak ifade edilmiştir.

Şek. 1: 2020 Yılı Ulusal Basımlı *Plus Deutsch* Almanca Ders Kitabı

Şek. 2: 2020 Yılı Uluslararası Basımlı *Prima Plus Almanca* Ders Kitabı

Şekil 1 ve şekil 2’de 2020 yılı ulusal basımlı *Plus Deutsch*, uluslararası basımlı *Prima Plus* isimli Almanca ders kitaplarından tespit edilen teknoloji kökenli neolojizmlerin oluşum şekilleri yüzdelik dağılımı grafik üzerinde gösterilmiştir. Buna göre belirlenen teknoloji kökenli neolojizmlerin oluşum şekillerinde farklılıklar olduğu görülmektedir. Belirlenen neolojizmlerin oluşum türleri açısından karşılaştırıldığında ise *Prima Plus* kitabında *Anglisizm* sözcükler yüzdelik oranı daha fazla olduğu belirgin olarak fark edilmektedir. Burada tartışılması gereken diğer önemli bir nokta dil öğretimi için kullanılan yerel ve yabancı basımlı kitapların ne ölçüde teknolojik gelişmeleri yansıtıyor olduğu konusudur. Global ölçüde yaşanan teknolojik gelişmeler takip edilip bunlara göre

ders kitabının içeriğine mi dahil ediliyor, yoksa sadece ülke düzeyinde yaşanan gelişmeleri mi yansıtıyor sorusu tartışmaya açık bir sorudur. Bu durum eğitim materyallerinin güncelliği konusunu tartışmaya açmaktadır. Buna yönelik daha detaylı çalışmaların yapılması gerekliliğini yapılan bu çalışma ortaya çıkarmaktadır.¹⁴

Neolojizm araştırmalarının, yabancı dil öğretimi üzerindeki etkisi gelecekte daha fazla önem kazanacaktır. Bilimselliğin sürekli geliştiği, bununla birlikte hızlıca dijitalleşen ve globalleşen bir dünyada, dil öğretiminin hâlâ daha geleneksel dil öğretim yöntemlerine göre sürdürülmesi artık mümkün değildir. Bu nedenle dil öğreticilerin ve dili öğrenen kişilerin, dili etkin bir şekilde öğrenme ve öğretme anlamında, çağın dilsel gelişmelerini takip etmeleri son derece önemlidir. Neolojizmler, içerisinde bulundukları zaman dilimini kültürel, sosyal, ekonomi ve dijitalleşme açısından en iyi yansıtan sözcüklerdir. Neolojizmler, dilbilimsel yönü ile ele alındığında Hilke Elsen'in (2004) *Neologismen* (neolojizm) adlı kitabında neolojizmlerin oluşumunda en önemli yöntemin *Wortbildung* (sözcük yapımı) olduğunu ifade edilmektedir (Elsen 2004: 12). Neolojizmlerin oluşum evrelerinin, ulusal ve uluslararası Almanca ders kitaplarında teknolojiye yönelik neolojizmlerin morfolojik dizinlenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmada 2020 yılına ait teknoloji bağlamında neolojizmlerin oluşum evrelerinin nasıl gerçekleştiği sorusuna ve çeşitli yöntemler kullanılarak yazılmış Almanca eğitiminde kullanılan ulusal ve uluslararası ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmlerin ne olduğu araştırma sorusuna cevap aranmıştır. Bu anlamda günün sosyolojik koşullarının dile yansımaları ve neolojizmin oluşum evrelerinin izlenebilir olmasına olanak sağlamıştır. Bu çalışma ile şu sonuçlara ulaşılmıştır: Ulusal ve uluslararası ders kitaplarındaki sözcük oluşum şekilleri incelendiğinde rastlanılan oluşum şekilleri: *Birleşik Sözcük*, *Basit Sözcük*, *Anglisizm*, *Tire İşaretli Birleşik Sözcük* şeklinde oluşmuş teknoloji kökenli neolojizmler tespit edilmiştir. Tespit edilen teknoloji kökenli neolojizmler oluşum şekillerine göre karşılaştırıldığında ulusal basımlı Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarında en fazla yüzdeliğe sahip %76 oranında *Basit Sözcük* şeklindeki teknoloji kökenli neolojizmlerin olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise %14 ile *Birleşik Sözcük* şeklinde oluşmuş teknoloji kökenli neolojizmler yer aldığı görülmektedir. Diğer oluşum şekillerinin %5 oranında *Türemiş* ve *Tire İşaretli Birleşik Sözcük* şeklinde oluşmuş teknoloji kökenli neolojizmlerin olduğu görülmektedir. Uluslararası basımlı Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarından belirlenen teknoloji kökenli neolojizmlerin oluşum şekillerinin karşılaştırılması sonucunda en fazla yüzdeye sahip % 36 ile *Basit Sözcük* ve *Anglisizm* olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise %23 ile *Tire İşaretli Birleşik Sözcük* şeklinde oluşmuş teknoloji kökenli neolojizmler yer almıştır. Birleşik Sözcük şeklinde oluşmuş teknoloji kökenli neolojizmlerin ise yüzdelik oranının sadece %5 olduğu görülmektedir. Almanca yeni sözcük oluşturmak için en fazla başvurulan yöntem Birleşim yöntemi (Alm. Kompositum) olmasına karşın neolojizm oluşum yöntemlerine göre karşılaştırdığımız her iki Almanca ders kitabında yüzde olarak diğer oluşum şekillerine göre daha az olduğu görülmektedir.¹⁵ Bu çalışma ile yanıt aranan

¹⁴ 2020 yılında dünyada çapında yaşanan teknolojik gelişmeler için ve Türkiye ve Almanya özelinde yaşanan teknolojik gelişmeler için bkz. (Tuna 2025: 189-201).

¹⁵ Birleşim yöntemi (Alm. Kompositum) için detaylı bilgi için bkz. (Tuna 2025: 19).

diğer önemli bir soru da *2020 yılı Almanca eğitiminde kullanılan uluslararası ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler ile ulusal ders kitaplarında yer alan teknoloji bağlamında neolojizmler arasında herhangi bir fark var mıdır?* sorusudur. Bu araştırma sorusuna bağlı olarak da şu sonuçlar elde edilmiştir: Buna göre 2020 yılı basımlı Almanca ders kitaplarından ulusal basımlı kitaptan n=21 teknoloji kökenli neolojizm tespit edilirken, uluslararası basımlı Almanca ders kitabından ise n=22 teknoloji kökenli neolojizm tespit edilmiştir. 2020 yılı dünyada ve Türkiye’de özellikle dijital dünyada yaşanan gelişmelerin hız kazandığı bir dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitaplar rastgele seçildiği için yapılan değerlendirmelerde sayfa sayısından bağımsız bir değerlendirme yapılmıştır. Tespit edilen sayıların çok yakın olması bu dönemde yaşanan teknolojik ilerlemenin yansıması olarak görülebilir. Gerek ulusal gerekse uluslararası basımlı Almanca öğretiminde kullanılan ders kitaplarının elde edilen bulgulara dayanarak günün güncel bilimsel ve teknolojik gelişmelerini yansıttığı sonucuna varılabilir. Ulusal ve uluslararası Almanca ders kitaplarının teknoloji bağlamındaki neolojizmlere yer vermeleri açısından her ne kadar sayıca çok yakın olsalar da, bu kitapların eğitim içeriklerinin ne ölçüde günceli yakaladıkları konusuna dair bazı tereddütler bulunmaktadır. Yapılan bu çalışma ile eğitim materyallerinin güncel olması gerekliliği konusu vurgulanmış, özellikle yabancı dil öğretimi için kullanılan ders kitaplarının küresel çaptaki yeniliklere yer veriyor mu yoksa sadece yerel dinamikleri mi göz önünde bulundurduğunun değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda eğitim materyallerinin küresel gelişmelerle birlikte yerel teknoloji ve bilim alanlarındaki yenilikleri içermesi, dilin etkin öğretimi açısından kritik bir önem taşımaktadır. Yabancı dil öğretiminde neolojizmler önemli işlevler üstlenmektedir. Neolojizmler incelendiğinde teknoloji kökenli neolojizmlerin önemli bir orana sahip olduğu görülmektedir. Teknoloji kökenli neolojizmlerin ulusal ve uluslararası basımlı Almanca ders kitaplarının içeriğine dahil edilmesi, dil öğrenen kişiler için güncel dil kullanımlarına hakim olabilmek, teknoloji ile ilgili konularda iyi bir dijital okur-yazarlık, dilin yeniliklere nasıl uyum sağladığını konusunda farkındalığın oluşması, teknoloji alanında dil kullanımına yönelik ulusal ve yerel kullanımları karşılaştırılarak, öğrenme sürecinin daha verimli hale gelmesi vb. konular nedeniyle önemli bir role sahiptirler. Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarında güncel gelişmeleri daha yakından takip edebilmek için çalışmanın bulgularından yararlanarak şu önerilerde bulunulabilir: ders kitaplarının içeriği oluşturulurken, özellikle dil öğrenen kişilerin sosyo-dijital (sosyal medya içeriği) yeteneklerini geliştirmelerine imkân yaratan modüller dahil edilmelidir. Bugün toplumun her kesiminden kullanıcısının olduğu sosyal medya araçlarının dil öğretiminde de kullanımına imkân sağlanması, dil öğretimi daha çekici ve keyifli hale getirecektir. Sosyal medya araçları sayesinde etkin bir öğrenme ortamı yaratılabilir. Böylece yabancı dil eğitiminde, gelenekselden uzaklaşarak daha modern bir yönelimin gerçekleştirilmesi sağlanılabilir. Günümüzde giderek önemi artan dijital okur-yazarlık anlamında dil öğrenen kişiler desteklenebilir.

Kaynakça

- Akalın, Şükrü** (2016): XXI Yüzyıl Türkçesinde Yeni Ögeler neolojizmler ve Yeni Sözcükler. *Türkolojiya*, 1, 21-31.
- Duden** (2007): *Rechtschreibung und Grammatik*. Mannheim: Duden Verlag.
- Elsen, Hilke** (2004): *Neologismen, Formen und Funktionen neuer Wörter in verschiedenen Varietäten des Deutschen*. (Tübinger Beiträge zur Linguistik 477). Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Elsen, Hilke** (2022): *Neologismen*. Tübingen: Narr Verlag.
- İmer, Kamile / Kocaman, Ahmet / Özsoy, Sumru** (2011): *Dilbilim Sözlüğü*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Jin, Friederike / Rohrmann, Lutz** (2020): *Prima Plus Deutsch für Jugendliche*. Berlin: Cornelsen Verlag.
- Karaağaç, Günay** (2013): *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karadavut, Arda** (2016): Türkçede Yeni Bir Neoloji Örneği: Fiilleşen Markalar. İçinde: *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* (39), 245-252.
- Karasar, Niyazi** (2014): *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Oktuğ, Melis** (2009): Neolojizm Bağlamında Dilsel Üretimler/Ekonomik Göstergeler: 2000 Yıllarında Yaşanan Ekonomik Krizin Dilbilimsel Çözümlemesi. İçinde: *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 1(1), 123-133.
- Pittner, Karin** (2016): *Einführung in die germanistische Linguistik*. 2. Aufl. Darmstadt: Wissenverbindet (WBG).
- Römer, Christine / Matzke, Brigitte** (2003): *Lexikologie des Deutschen- Eine Einführung*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Tahiroğlu, Bekir T. / Akalın, Şükrü H. / Özkan, Bülent** (2014): *Türkiye Türkçesi çevrim içi haber metinlerinde yeni sözlerin (Neolojizm) otomatik çıkarımı*. TÜBİTAK-SOBAP Projesi No: 111K223.
- Teubert, Wolfgang** (1998): Korpus und Neologie. İçinde: Teubert, Wolfgang (Hg.): *Neologie und Korpus*. Tübingen: Narr. (Studien zur deutschen Sprache 11), 129-170.
- Tuna, Sibel** (2025): *Geçmişten Günümüze Ulusal ve Uluslararası Almanca Ders Kitaplarında Teknolojiye Yönelik Neolojizimlerin Morfolojisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Trakya Üniversitesi. Edirne.
- TDK** (2005): *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, Berke** (2001): *Dilbilim Yazıları*. İstanbul: Multilingual.
- Yıldırım, Ali / Şimşek, Hasan** (2016): *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz Yiğit, Derya** (2020): *Plus+ Deutsch Deutsch als Fremdsprache für Gymnasien Schülerbuch A1*. 1. Ankara: Koza Yayın.